

שבוע טוב מאולפנת חורב

"ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי" / מו"ר הרב אהרן ליכטנשטיין זצ"ל [1]

ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי ועשיתם אתם ולא תקיאו אתכם הארץ. (ויקרא כ, כב) פסוק זה חוזר למעשה על הנאמר בסוף הפרשה הקודמת: ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם. (שם י"ח, ה')

על פשר כפילות זו כבר עמד אור החיים בפרשתנו: טעם שהוצרך לומר פעם אחרת פסוק זה, הגם שכבר אמר כן בפרשת אחרי מות, נתכוון לומר, שצריכין לשמור המצוות לבל יתבטל בין מהם בין מזולתם ובזה לא תקיאו הארץ. הא למדת, שאם לא יהיו נשמרים תקיאו הארץ גם השומרים, על שלא מיחו בשלא שמרו.

אולם, מעבר להסבר זה, ניתן למצוא הבדל בין הפסוקים שבשתי הפרשיות. אצלנו מופיעה המילה "כל" בפסוק: "את כל חקתי ואת כל משפטי". ואכן, אם נעיין ונשווה בין הפרשות, נגלה שיש הבדל ביניהן. פרשת אחרי-מות מציגה את טעם המצוות והאיסורים בצורה מינימליסטית, כלומר הדרישות, כפי שבאות לידי ביטוי בפרשה, נועדו להביא את העם רק לרמה ממוצעת ולא יותר. ונציין שתי דוגמאות לדבר.

האחת - ביחס לשחוטי חוץ, בעוד שבפרשת ראה מדובר על האיסור של שחיטה חוץ למקומו מטעם היות ביהמ"ק נשגב ונעלה ולפיכך כל הקשור אליו צריך להיעשות בתחומיו, הרי שבפרשת אחרי-מות מובא טעם אחר. שם נאמר: "ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים אשר הם זנים אחריהם" (י"ז, ז') - כלומר, הטעם הוא הימנעות מדמיון לגויים - נימה שלילית של מניעה, ולא כסיבה החיובית ובעלת המשמעות הנעלה כבפרשת ראה. הדוגמא השניה מתייחסת לעניין העריות. בפרשת אחרי-מות מוגדר ומוטעם האיסור כתועבה וכהידמות למעשה ארץ מצרים, כלומר נימה הימנעותית, שלא לנקוט בדרכי ובמעשי ארץ מצרים. לעומת זאת, בפרשתנו, הסיבה לאיסור היא שעלינו להידמות לקב"ה ולשאוף להיות קדושים כמוהו ע"מ שמגיע לשלמות, כלומר נימה שונה לחלוטין. את התורה יש לקיים כמהות אחת כוללת, על כל חלקיה ועל כל נימותיה. כשאדם בוחר רק חלקים מסוימים ומדלג על אחרים, הקיום שלו פגום במהותו. שכן, אף אם יהיה האדם מושלם בתחום העריות, למשל, אך פרוץ בתחום של מאכלות אסורות, הרי שאף אם מבחינה פורמלית אינו חוטא בתחום האחד, בכל אופן יש בשלימות שלו פגם וכל מהותו מבחינה דתית פגומה. זוהי, אפוא, כוונת התורה בפרשתנו - "ושמרתם את כל חקתי ואת כל משפטי" - כלומר אין כאן רק דרישה כמותית אלא דרישה לאיכות כוללת, לקיום התורה כמהות אחת, על רבדיה השונים.

נדגים זאת על אחת המצוות הנזכרת בפרשתנו: לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך. (שם יט, טו) רש"י אמנם מבאר כל מושג בנפרד ומונה כאן שלושה לאווין ועשה אחד, אך ניתן לפרש את הדברים

באופן אחר - במובן של כלל ופרט וכלל. "לא תעשו עול במשפט" - כלל, "בצדק תשפט עמיתך" - כלל, וביניהם הפרטים - "לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול" - אל תרחם על העני ותזכהו ואל תפחד מהעשיר מחמת יכולתו לפגוע בך. במקרה זה, ודאי

הוא שאם אדם יקיים רק פרט אחד, רק תחום אחד, פוגם הוא בכלל של "בצדק תשפט עמיתך" ואף החלק אותו

הוא מקיים נפגם. כך גם בתורה כולה - אף שאדם מושלם בתחום אחד ובאחר לא, או אפילו בתחום אחד עצמו, שאת חלקו מקיים וחלקו לא, אפילו היו אלו תחומים במישורים שונים, הדבר משפיע ומקרין על הכל, וכאשר חלק אחד פגום הדבר פוגע בכלל כולו. אמנם, אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וודאי שאין מי שמסוגל לקיים את כלל התורה על כל רבדיה ופרטיה, אך צריך האדם לדעת ולהבין, שהדרישה והשאיפה הן שאכן יגיע לכדי קיום כל המצוות כולן. זוהי אף הסיבה לדברי חז"ל בעניין גר, אשר אומר טרם גרותו, שמוכן לקבל על עצמו את כל התורה מלבד פרט אחד, שאין מקבלים אותו. קבלת קיום התורה אינו יכול להיות חלקי אלא צריך להיות מתוך מחויבות ושאיפה לקיים התורה בכללותה, על כל פרטיה, דקדוקיה ורבדיה.

[1] שיחה זו נאמרה בשבת פרשת קדושים התשנ"ב בישיבת הר עציון. עפ"י סיכומו של דני אורנבוכ.

הורים יקרים,

ברצוננו לעדכן אתכם בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

הוועד הפועל של מוסדות חורב
ישיבת חורב ירושלים
אולפנת חורב ירושלים
בית הספר היסודי חורב ירושלים

"כל בית ישראל יבנו את השריפה אשר שרף ה'"
אבלים וכואבים
את פטירתו של ראש ישיבת "הר עציון"
מור"ר הגאון הרב

אהרון ליכטנשטיין זצ"ל

עמוד התורה והיראה
אשר השפיע מתורתו ואישיותו הגדולה
על רבבות אלפי ישראל
"תורת אמת היתה בפיהו
ועולה לא נמצא בשפתיו
בשלום ובמישור הלך אתי"
כבניין התורה והארץ ננוחם

השבוע נתבשרנו בצער ובכאב רב על הסתלקותו מעמנו של **מורנו ורבינו הרב אהרון ליכטנשטיין זצ"ל**. ביום שלישי התכנסו כל בנות האולפנא לשיחה ולדברי הספד על גדלותו בתורה של הרב ליכטנשטיין, שיעור קומתו ודמותו המיוחדת, מפי ראש האולפנא הרב עודד. שנזכה ללמוד מתורתו ומאישיותו הגדולה וללכת בדרכיו.

בצער רב נתבשרנו היום על פטירתה של הרבנית אביגיל עזרן אמה של המורה נאוה ועקנין. בשורות טובות ישועות ונחמות, לנו ולכל עם ישראל

אולפנת חורב ירושלים
ברוך דיין האמת
משתתפים באבלה של
הגב' נאוה ועקנין
בפטירת אמה
הרבנית אביגיל עזרן ע"ה

המקום ינחם אותה ואת משפחתה
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

הנהלת האולפנא
צוות המורים ועובדי האולפנא, תלמידות ובוגרות האולפנא.

בתחילת השבוע טיילו **בנות שכבה ט'** בשמורת המסרק, ולאחר מכן שבו אל האולפנא ללינת לילה. במהלך הערב עמלו הבנות על הכנת ארוחת ערב משותפת ומגבשת והשתתפו במופע מוזיקלי של "שרים וזוכרים" בסימן יום הזיכרון לחיילי צה"ל. חלק מבנות השכבה בחרו ללון ב"לינת שטח" במדשאת האולפנא ונהנו מאד מן החוויה המגבשת. תודה לרכזת השכבה אורית גלילי, למחנכות השכבה מורן ממון, חנה חן ואילת וידברג על הארגון וההשתתפות בפעילות ובלינה. תודה למשה נוימן על ארגון הסיור והובלתו.

י"ש כח **לבנות שכבת י'** שעמלו לקראת יום הזיכרון לחיילי צה"ל בקישוט האולפנא ברוח הימים הלאומיים ובהכנת הטקס ליום הזיכרון. הטקס עמד בסימן חללי צה"ל שנפלו במבצע "צוק איתן" ובנות מן השכבה נטלו חלק בתחקיר, בכתיבה, בנגינה ובהכנת מצגת המולטימדיה שליוותה את הטקס. הרב עודד שוחח בסיום הטקס עם הבנות על משמעותה של המדינה ועל חשיבות הבנת גודל הנס לו זכינו שנולדנו בדור של גאולה. תודה לרכזות החברתיות מלכה קינסט ואילת מרציאנו על הובלת השכבה בהכנות לטקס ובביצועו ולמחנכות השכבה על הסיוע.

לקראת יום הזיכרון ויום העצמאות שמעו כל בנות האולפנא שיחות מפי רבני האולפנא. הרב יוחאי רודיק שוחח עם **בנות שכבות ז'-ח'**, הרב שי וויסברוט שוחח בפני **בנות שכבת ט'**, הרב שמואל כץ העביר שיחה **לבנות י' וי"א**.

בנות י"ב השתתפו בטקס בהר הרצל יחד עם מחנכות השכבה. תודה רבה לרבני האולפנא על הדברים המשמעותיים.

מזל טוב לצוות:

לאלי צחי להולדת הבת

מזל טוב לבנות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום

הרב עודד מייזליש

ראש האולפנא